

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 137/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')**
Συνεδρίαση της 23^{ης} Μαΐου 2017

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Αικατερίνη Γρηγορίου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, αρχαιότερη των Νομικών Συμβούλων του Τμήματος, λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος Χρυσαφούλας Αυγερινού, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π. 1300.4/7652/31-1-2017 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων.

Ερώτημα: (α) Εάν η διάταξη της περίπτωσης ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002 (Α' 34) είναι ισχυρή και παράγει έννομα αποτελέσματα ή προσκρούει σε θεμελιώδεις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και, ειδικότερα, στη διάταξη του άρθρου 241 περί μη δημοσιότητας της διαδικασίας ανάκρισης και άρα καθίσταται ανίσχυρη, μη παράγοντας έννομα αποτελέσματα ως προς την υποχρέωση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων για την υποβολή αντιγράφων της διενεργηθείσας προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης προς τη Διεύθυνση Προσωπικού (Δ.Π.) του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής ή τη Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού (Δ.Π.Π.) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή τη Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού (Δ.Π.Π.) της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Ναυτιλιακής Πολιτικής του ίδιου Υπουργείου ή άλλη δημόσια Αρχή ή Υπηρεσία. (β)

Εάν η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 (Α' 162), είναι ισχυρή και παράγει έννομα αποτελέσματα ή προσκρούει σε θεμελιώδεις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και, ειδικότερα, στη διάταξη του άρθρου 241 περί μη δημοσιότητας της διαδικασίας ανάκρισης και άρα καθίσταται ανίσχυρη, μη παράγοντας έννομα αποτελέσματα ως προς την υποχρέωση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων για την υποβολή αντιγράφων της διενεργηθείσας προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης προς τις ανωτέρω υπηρεσίες και (γ) Εάν υφίσταται αναγκαιότητα τροποποίησης ή κατάργησης των προαναφερομένων διατάξεων.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου, που το συνοδεύουν, δίδεται το ακόλουθο πραγματικό :

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 9 του άρθρου 49 του ν. 2935/2001 (Α' 162) το προσωπικό της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για την εκπλήρωση της αποστολής του, ενεργεί έχοντας τις αρμοδιότητες του ανακριτικού υπαλλήλου, δηλαδή διενεργεί προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, κατ' άρθρο 243 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Εξ άλλου, κατά τη διάταξη της περίπτωσης ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων έχει την υποχρέωση να αναφέρει στη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. ή στη Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού του Υπουργείου το αποτέλεσμα των διενεργουμένων από αυτή προανακρίσεων και προκαταρκτικών εξετάσεων, υποβάλλοντας συγχρόνως και φωτοαντίγραφα των σχετικών δικογραφιών.

2. Η αποστολή των εν λόγω φωτοαντιγράφων από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων προς τις προαναφερόμενες Διευθύνσεις του Υπουργείου ή άλλη δημόσια Αρχή ή Υπηρεσία αποσκοπεί στη διερεύνηση τέλεσης πειθαρχικών αδικημάτων, ώστε να κινηθεί από την καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία η πειθαρχική διαδικασία.

3. Κατά το παρελθόν, όμως, η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων εκλήθη να παράσχει εξηγήσεις σε δικαστικό λειτουργό, για τον τρόπο που περιήλθε σε γνώση

κατηγορουμένου, του οποίου η υπόθεση βρισκόταν στο στάδιο της κύριας ανάκρισης, το περιεχόμενο ποινικής δικογραφίας, προέκυψε δε ότι περιήλθε στον εν λόγω κατηγορούμενο στο πλαίσιο διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.) από το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.).

4. Ειδικότερα, κατά την ακολουθούμενη, στις περιπτώσεις διενέργειας Ε.Δ.Ε., διοικητική πρακτική και προκειμένου να διερευνηθεί το ζήτημα της τέλεσης πειθαρχικών παραπτώματων εμπλεκόμενου προσωπικού του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., χορηγούνται από τη Διεύθυνση Προσωπικού του Αρχηγείου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., στον διενεργούντα την Ε.Δ.Ε., φωτοαντίγραφα εκ του φακέλου της σχηματισθείσας από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων δικογραφίας.

5. Ενόψει των ανωτέρω, η ως άνω Υπηρεσία απηύθυνε στη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., με κοινοποίηση στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιά, στην Εισαγγελία Ναυτοδικείου Πειραιά και στην Εισαγγελία Ναυτοδικείου Θεσσαλονίκης, το υπ' αριθμ. Α.Φ. 721.3-1/13/Α.Σ. 259/24-4-2013 έγγραφό της, με το οποίο υπέβαλε προτάσεις, σχετικά με την αντιμετώπιση του ζητήματος.

6. Η Εισαγγελία Ναυτοδικείου Πειραιώς, με το υπ' αριθμ. Α.Π. 1895/17-5-2013 έγγραφό της, απήντησε ότι «*Η υποβολή δικογραφιών προκαταρκτικών εξετάσεων και προανακρίσεων από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων προς τη Διεύθυνση Προσωπικού του Λ.Σ. λαμβάνει χώρα εκ μέρους σας βάσει της διατάξεως του άρθρου 7 του Π.Δ. 32/2002. Η Εισαγγελία, ως εποπτεύουσα το τελούμενο από την Υ.Ε.Υ. ανακριτικό έργο, εξ ορισμού δεν δύναται να παρεμβάλλεται σε κατά περίπτωση ζητήματα χορηγήσεως αντιγράφων μεταξύ υπηρεσιών του Υ.Ν.Α., οι οποίες μάλιστα δεν έχουν περιέλθει σε αυτήν*».

7. Κατόπιν των ανωτέρω και προκειμένου να διευκρινιστούν τα παραπάνω ζητήματα, τέθηκε το υπό κρίση ερώτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

8. Στις διατάξεις των άρθρων 49 και 53 του ν. 2935/2001, «Προσωπικό Λιμενικού Σώματος και άλλες διατάξεις», (Α' 162), όπως η παράγραφος 2 του άρθρου 49 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 8 του άρθρου 5 του ν.3938/2011, (Α' 61), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 49 Σύσταση -Αποστολή -Εποπτεία

1. Στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (Υ.Ε.Ν.) συνιστάται αυτοτελές ειδικό γραφείο, υπαγόμενο απευθείας στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου, το οποίο ονομάζεται "Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν.".

2. Το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής έχει ως αποστολή τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη στην περιοχή ευθύνης του: α) των εγκλημάτων που διαπράττει ή συμμετέχει σε αυτά προσωπικό του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής όλων των βαθμών και προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 134-137Δ, 216-222, 235-246, 252-263Α, 322-324, 336-353, 372-400 και 402-406 του Ποινικού Κώδικα και της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά, τα παίγνια, τα όπλα, τις αρχαιότητες, τη λαθρεμπορία και τους αλλοδαπούς και β) των εγκλημάτων των άρθρων 216 έως και 222, 235 έως και 246, 252 έως και 263Α, 323Α, 323Β, 324, 385 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και των λοιπών εγκλημάτων που προβλέπονται στο άρθρο δεύτερο, τέταρτο και πέμπτο του ν. 3666/2008 (ΦΕΚ 105 Α'), που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι και λειτουργοί του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίστηκε με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α') και επαναοριοθετήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), καθώς και υπάλληλοι ή αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνών Οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια.

3. Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το προσωπικό του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν. ενεργεί έχοντας τις αρμοδιότητες του ανακριτικού υπαλλήλου και στο πλαίσιο αυτό διερευνά, συλλέγει, αξιολογεί και αξιοποιεί πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν τη διάπραξη των παραπάνω εγκλημάτων, διενεργεί προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση κατ' άρθρο 243 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τη βεβαίωσή τους και παραπέμπει τους υπαίτιους στην αρμόδια για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελική αρχή. Όταν ο αρμόδιος Εισαγγελέας παραγγέλλει, σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 50 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, για τα εγκλήματα της προηγούμενης παραγράφου, δύναται να αναθέτει τη διενέργεια αυτής στο Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του το προσωπικό του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν. έχει απρόσκοπτη πρόσβαση στα αρχεία όλων των υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν. και των άλλων αστυνομικών αρχών ή υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, για τα θέματα που αφορούν προσωπικό του Υ.Ε.Ν., με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 52 του νόμου αυτού. Όλες οι πολιτικές, αστυνομικές και στρατιωτικές αρχές υποχρεούνται, όταν τους ζητηθεί, να συνδράμουν άμεσα και ουσιαστικά τα όργανα του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν.

4. Πληροφορίες και στοιχεία που συλλέγονται από το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν., κατ' εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.2472/1997 (ΦΕΚ50 Α).

5... 8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης, διάρθρωσης και λειτουργίας του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν., τα ειδικότερα καθήκοντα των οργάνων του και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του νόμου αυτού.

9. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται από το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Υ.Ε.Ν. εποπτεύεται είτε από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών είτε από τον αρμόδιο Εισαγγελέα του Ναυτοδικείου. Η εποπτεία αυτή ασκείται είτε από τους παραπάνω είτε δια των υφισταμένων τους εισαγγελέων ή αντεισαγγελέων και συνίσταται στο δικαίωμα να ενημερώνονται για όλες τις πληροφορίες ή καταγγελίες που περιέρχονται στο Γραφείο αυτό, να λαμβάνουν γνώση όλων των υποθέσεων που χειρίζεται και να παρακολουθούν την πορεία τους, να δίδουν οδηγίες, να κατευθύνουν και να παρίστανται κατά τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων».

«Άρθρο 53 Αποκατάσταση κατηγορηθέντων

1. Το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη υποχρεούται, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερομένου, να εκδίδει ανακοίνωση αποκατάστασης του κατηγορηθέντος στρατιωτικού προσωπικού του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής ή για διάπραξη των εγκλημάτων του άρθρου 49 του νόμου αυτού... 2. Οι διωκτικές αρχές, που διενεργούν προανάκριση για αξιόποινες πράξεις στις οποίες εμπλέκεται προσωπικό του Υ.Ε.Ν. ή προσωπικό των εποπτευομένων Ν.Π.Δ.Δ., υποχρεούνται, μετά το πέρας αυτής και ταυτόχρονα με την υποβολή της σχετικής δικογραφίας στην αρμόδια για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελική αρχή, να διαβιβάζουν αντίγραφα των σχετικών προανακριτικών εκθέσεων στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, προκειμένου να αποτελέσουν αποδεικτικό υλικό και της διοικητικής δικογραφίας κατά τη διερεύνηση του πειθαρχικού μέρους της υπόθεσης. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι εισαγγελικές αρχές για τις προανακρίσεις που διενεργούν δικαστικοί λειτουργοί κατόπιν παραγγελίας τους».

9. Στις διατάξεις του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002 «Οργάνωση, διάρθρωση, λειτουργία και καθήκοντα οργάνων του Γραφείου Εσωτερικών του Υ.Ε.Ν.» (Α' 34),

που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 8 του άρθρου 49 του ν. 2935/2001, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 7 Προϊστάμενος Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων-Καθήκοντα

Ο Προϊστάμενος του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων φέρει το βαθμό του Πλοιάρχου Λ.Σ. ή Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. και έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

α... ι. Αναφέρει εγγράφως στη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ. ή στη Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού, αντίστοιχα, για το αποτέλεσμα των προανακρίσεων και των προκαταρκτικών εξετάσεων που ενεργεί η Υπηρεσία του για υποθέσεις αρμοδιότητάς της, υποβάλλοντας παράλληλα και φωτοαντίγραφα των σχετικών δικογραφιών, για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου».

10. Στις διατάξεις των άρθρων 33, 34, 147, 241 και 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 33 Γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι

1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση (άρθρο 31 παρ. 1 στοιχ. α και β) γίνονται ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του: α) από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες, β) από τους βαθμοφόρους της χωροφυλακής που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπενωμοτάρχη και γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπαρχιφύλακα....».

«Άρθρο 34 Ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι

Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση ορισμένων εγκλημάτων ενεργείται και από δημοσίους υπαλλήλους, όπου αυτό προβλέπεται σε ειδικούς νόμους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών».

«Άρθρο 147 Αντίγραφα

Αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων, των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας, δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτησή του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108, σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατόν να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα».

«Άρθρο 241

Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα, διενεργείται με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, με παρουσία δύο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150.....».

«Άρθρο 243

1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα».

Ερμηνεία και εφαρμογή κρίσιμων διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 49 του ν. 2935/2001 συνεστήθη στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (ήδη Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής) αυτοτελές ειδικό γραφείο ονομαζόμενο «Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων ΥΕΝ», το οποίο έχει ως αποστολή τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη συγκεκριμένων εγκλημάτων, τα οποία φέρονται ότι διαπράττουν ή συμμετέχουν στη διάπραξη τους στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. όλων των βαθμών ή πολιτικοί υπάλληλοι του Υπουργείου και των εποπτευόμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Με τη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού παρεσχέθη εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με προεδρικό διάταγμα, των θεμάτων οργάνωσης, διάρθρωσης και λειτουργίας του Γραφείου αυτού, καθώς και των ειδικότερων καθηκόντων των οργάνων του, ενώ στη διάταξη της παραγράφου 9 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση, που ενεργείται από το ανωτέρω Γραφείο, εποπτεύεται είτε από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών, είτε από τον αρμόδιο Εισαγγελέα του Ναυτοδικείου, είτε από τους υφισταμένους τους Εισαγγελείς και Αντεισαγγελείς (ΑΠ 498/2013, 1896/2010). Ήδη, με το άρθρο 3 του π.δ. 103/2014 (Α 170), το Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων ΥΕΝ μετονομάστηκε σε Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων (Υ.Ε.Υ.), η οποία είναι ειδική αυτοτελής Υπηρεσία, που έχει ως αποστολή τη μέριμνα για τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη των αναφερομένων στη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 3938/2011 (Α' 61) εγκλημάτων.

12. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 49 του ν. 2935/2001, τα στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., που επανδρώνουν την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, υπάγονται στους ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους

του άρθρου 34 ΚΠΔ και η εκπλήρωση της αποστολής τους επιτυγχάνεται με τη συλλογή, αξιολόγηση, διερεύνηση και αξιοποίηση πληροφοριών και στοιχείων, για τα προσδιοριζόμενα στη διάταξη της παραγράφου 2 του ανωτέρω άρθρου εγκλήματα. Με τη ρύθμιση αυτή αξιοποιούνται οι πληροφορίες που περιέρχονται στην ανωτέρω Υπηρεσία, με στόχο την αποκάλυψη της εγκληματικής συμπεριφοράς, τα στοιχεία δε που συλλέγονται χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση της αποστολής της, απαγορευομένης απολύτως οποιασδήποτε χρήσης για άλλους σκοπούς (βλ. Αιτιολογική Έκθεση του ν. 2935/2001 επί του άρθρου 49).

13. Τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της εν λόγω Υπηρεσίας εγγυάται η εποπτεία του όλου ανακριτικού έργου από τον καθ' ύλη και κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή Εισαγγελέα του αρμόδιου Ναυτοδικείου. Η εποπτεία αυτή συνίσταται στο να λαμβάνει αυτός γνώση των καταγγελιών και να παρακολουθεί τη διερεύνησή τους, να δίδει οδηγίες, να κατευθύνει και να παρίσταται κατά τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων.

14. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 του εκδοθέντος, κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 8 του άρθρου 49 του ν. 2935/2001, π.δ. 32/2002, στα καθήκοντα του Προϊστάμενου της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων συμπεριλαμβάνεται και η αποστολή έγγραφης αναφοράς στις Υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου των εμπλεκόμενων λιμενικών οργάνων και υπαλλήλων σχετικά με το αποτέλεσμα των υπ' αυτής διενεργουμένων προανακρίσεων και προκαταρκτικών εξετάσεων, καθώς και η υποβολή, παραλλήλως, φωτοαντιγράφων των σχετικών δικογραφιών. Με τη ρύθμιση αυτή, η οποία τελεί σε αρμονία με τις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου, επιδιώκεται η επίσπευση της πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος των φερόμενων ως παρανομούντων στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και υπαλλήλων που υπηρετούν στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και στα εποπτευόμενα από αυτό νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και η ταχεία διεκπεραίωση των πειθαρχικών διαδικασιών, και μάλιστα σε σοβαρά αδικήματα, για τα οποία προβλέπεται αρμοδιότητα της ερωτώσας Υπηρεσίας. Τούτο δε επιβάλλεται από την ανάγκη ικανοποίησης του δημοσίου συμφέροντος αφενός, και του συμφέροντος του αδίκως κατηγορηθέντος αφετέρου, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν.2935/2001, η αποκατάσταση του οποίου, όπως και η απόδοση ευθυνών και η τιμωρία του ενόχου, συντελούν στην αποκατάσταση του κύρους του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

και της δημόσιας υπηρεσίας εν γένει που έχει τρωθεί από τις κατηγορίες σε βάρος στελεχών και υπαλλήλων.

15. Η προώθηση της εν λόγω διαδικασίας εξυπηρετείται δεόντως στη συγκεκριμένη περίπτωση με την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων (άρθρ. 7 παρ. 2 του π.δ. 32/2002 και 53 παρ. 2 του ν. 2935/2001), οι οποίες είναι ειδικότερες και νεότερες, της διάταξης του άρθρου 241 ΚΠΔ και οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, αποσκοπούν στην εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου άσκηση του νομίμου καθήκοντος πειθαρχικού ελέγχου των υπαλλήλων του, που έχουν ενδεχομένως παρανομήσει.

16. Εξ άλλου, με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001, με την οποία καθορίζεται η υποχρέωση των διωκτικών αρχών που διενεργούν προανάκριση για υποθέσεις στις οποίες εμπλέκεται προσωπικό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ή προσωπικό των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, να διαβιβάζουν, μετά το πέρας αυτής, αντίγραφα των σχετικών προανακριτικών πράξεων στην Υπηρεσία, όπου ανήκουν οργανικά, προκειμένου να αποτελέσουν αποδεικτικό υλικό και της διοικητικής δικογραφίας κατά τη διερεύνηση του πειθαρχικού μέρους της υπόθεσης, ορίζεται ότι την ίδια υποχρέωση έχουν και οι Εισαγγελικές Αρχές, για τις διενεργούμενες με παραγγελία τους προανακρίσεις.

17. Με τη διάταξη, του άρθρου 241 ΚΠΔ, με την οποία ορίζεται ο τύπος της ανάκρισης, ως τέτοιας νοουμένης όχι μόνο της κυρίας ανάκρισης, αλλά και της προανάκρισης και προκαταρκτικής εξέτασης, καθιερώνεται η αρχή της μυστικότητας αυτής, η οποία δικαιολογείται από την προστασία της τιμής και υπολήψεως των κατηγορουμένων και από την ανάγκη διαλεύκανσης των εγκλημάτων. Η αρχή αυτή κάμπτεται και δεν ισχύει έναντι του κατηγορουμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 97, 101, 104 και 105 ΚΠΔ, ο οποίος δικαιούται να λάβει γνώση των εγγράφων της ποινικής διαδικασίας και να παρίσταται σε κάθε ανακριτική πράξη, οπότε γίνεται λόγος για δημοσιότητα των μερών ή εσωτερική δημοσιότητα (ΝΣΚ 312/2013), καθώς και έναντι των λοιπών διαδίκων, στο μέτρο που μπορούν να παρίστανται σε διαδικαστικές πράξεις και να λαμβάνουν αντίγραφα των εκθέσεων των ανακριτικών πράξεων, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.

18. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 147 ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης έγγραφα της ποινικής διαδικασίας (αντίγραφα αποφάσεων, πρακτικά, βουλεύματα, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο) είναι δυνατόν να ζητηθούν και

χορηγηθούν σε οποιονδήποτε τρίτο έχει έννομο συμφέρον, ο οποίος δεν συμμετέχει στη διαδικασία, κατόπιν ομόφωνης γνώμης του ανακριτή και του εισαγγελέα. Τα στοιχεία δε αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πειθαρχική διαδικασία, εφόσον ζητηθούν από το πειθαρχικό όργανο και, συντρεχουσών των προς τούτο νομίμων προϋποθέσεων, χορηγηθούν κατά την οριζόμενη από το άρθρο 147 ΚΠΔ διαδικασία (ΝΣΚ 130/2010). Τα ανωτέρω δε ισχύουν αναλόγως και επί προανάκρισης και προκαταρκτικής εξέτασης.

19. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα γίνεται δεκτό ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 241 ΚΠΔ αρχή της μυστικότητας της προδικασίας δεν έχει την έννοια του αποκλεισμού με κάθε τρόπο της πρόσβασης στην ποινική δικογραφία άλλων αρχών και προσώπων, πλην των διαδίκων και ενδεχομένως των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων. Η αρχή της μυστικότητας δεν ταυτίζεται με το απόρρητο έναντι πάντων, πράγμα που συνάγεται από την προπαρατεθείσα ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 147 εδ. γ' ΚΠΔ, στην οποία ορίζεται ρητώς ότι είναι δυνατή η χορήγηση αντιγράφων της ποινικής δικογραφίας, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον. Συνεπώς, όταν το πειθαρχικό όργανο ορισμένης υπηρεσίας, ζητεί, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, αντίγραφα της ποινικής δικογραφίας, στην οποία ως κατηγορούμενος φέρεται δημόσιος υπάλληλος της υπηρεσίας του, ενεργεί με σκοπό να καταστεί δυνατή η εκτέλεση νομίμου καθήκοντος, δηλαδή η άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου επιβαλλομένου ρητώς από διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Η ανάγκη δε εκτέλεσης του ως άνω νομίμου καθήκοντος θεμελιώνει το έννομο συμφέρον, που δικαιολογεί την πρόσβαση στην ποινική δικογραφία, κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης.

20. Υπό την ανωτέρω ερμηνευτική προσέγγιση, δεν προκύπτει αντίθεση των ερμηνευτέων, εν προκειμένω, ειδικών διατάξεων με τη διάταξη του άρθρου 241 ΚΠΔ. Άλλωστε, όπως έχει κριθεί, από τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, άρθρ. 126) προκύπτει ότι η ένορκη διοικητική εξέταση, προς παραγγελία και διενέργεια της οποίας αποστέλλονται τα έγγραφα που προβλέπονται στις ως άνω ειδικές διατάξεις στις αρμόδιες προς τούτο Υπηρεσίες, είναι μυστική και κατά το ενδιάμεσο διάστημα που οριοθετείται μεταξύ της υποβολής της αιτιολογημένης έκθεσης της ΕΔΕ μέχρι την άσκηση πειθαρχικής δίωξης ή τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο, διατηρείται η απόλυτη μυστικότητα της ΕΔΕ και δεν επιτρέπεται ως εκ τούτου, ούτε στον διωκόμενο, ούτε σε τρίτο η πρόσβαση στην ΕΔΕ και στα στοιχεία

που συγκεντρώθηκαν, κατά το ενδιάμεσο αυτό διάστημα (ΝΣΚ 144/2013 ατομ., ό.π. στις ΝΣΚ 610/1999, 178/2000, 221/2007, 501/2007).

21. Ενόψει των ανωτέρω, τα μέλη του Δ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησαν, ομόφωνα, όσον αφορά το πρώτο (α') και το δεύτερο (β') ερώτημα, ότι η θεσπιζόμενη, με τις ειδικές και μεταγενέστερες διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 και της περίπτωσης ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002, υποχρέωση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και των διωκτικών αρχών, οι οποίες διενεργούν προανάκριση για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις, να διαβιβάζουν, μετά το πέρας αυτής, αντίγραφα σχετικών προανακριτικών πράξεων στις αναφερόμενες στις εν λόγω διατάξεις Διευθύνσεις του Υπουργείου, προκειμένου να αποτελέσουν στοιχεία της δικογραφίας για την άμεση διερεύνηση του πειθαρχικού μέρους κάθε υπόθεσης, δεν βρίσκεται σε αντίθεση με τη γενική διάταξη του άρθρου 241 ΚΠΔ και την αρχή της μυστικότητας της προδικασίας.

22. Περαιτέρω, επί του τρίτου (γ') ερωτήματος, διατυπώθηκαν δύο γνώμες :

Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίσθηκε από την Αικατερίνη Γρηγορίου, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιο Συνοίκη και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 3), ενόψει όσων έγιναν δεκτά επί των α' και β' ερωτημάτων, δεν γεννάται ζήτημα τροποποίησης ή κατάργησης των διατάξεων της περ. ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002 και της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001.

Κατά τη γνώμη, όμως, του μειοψηφούντος Νομικού Συμβούλου του Κράτους Παναγιώτη Παππά (ψήφος 1), παρέλκει η απάντηση επί του τρίτου (γ') ερωτήματος, ενόψει όσων έγιναν δεκτά επί των α' και β' ερωτημάτων.

Απάντηση

23. Κατόπιν των ανωτέρω, το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επί του τεθέντος ερωτήματος γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Επί των α' και β' ερωτημάτων

Η θεσπιζόμενη με τις ειδικές και μεταγενέστερες διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 και της περίπτωσης ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002, υποχρέωση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και των διωκτικών αρχών, οι οποίες διενεργούν προανάκριση για συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις, να διαβιβάζουν, μετά το πέρας αυτής, αντίγραφα σχετικών προανακριτικών πράξεων στις

κατονομαζόμενες σε αυτές Διευθύνσεις του Υπουργείου, προκειμένου να αποτελέσουν στοιχεία της δικογραφίας για την άμεση διερεύνηση του πειθαρχικού μέρους κάθε υπόθεσης, δεν βρίσκεται σε αντίθεση με τη γενική διάταξη του άρθρου 241 ΚΠΔ. και την αρχή της μυστικότητας της διαδικασίας (ομόφωνα).

Επί του γ' ερωτήματος

Ενόψει όσων έγιναν δεκτά επί των α' και β' ερωτημάτων, δεν γεννάται ζήτημα τροποποίησης ή κατάργησης των διατάξεων της περ. ι' του άρθρου 7 του π.δ. 32/2002 και της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 2935/2001 (κατά πλειοψηφία).

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

Αθήνα, 7 Ιουνίου 2017

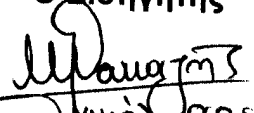
Η Προεδρεύουσα

Αικατερίνη Γρηγορίου

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.